

Мельник Тетяна Вікторівна, Колодій Надія Анатоліївна
студентки 4-го курсу факультету адвокатури та антикорупційної
діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри цивільного процесу
Притуляк В. М.

ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ У ВОЄННИЙ ЧАС: МЕДІАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ

Повномасштабна війна російської федерації проти України різко змінила життя кожного українця від Заходу і до Сходу. Змінилось ставлення до усіх сфер цивільного життя, в тому числі й до вирішення конфліктів. Головним органом який вирішує конфлікти (спори) в Україні, є суд. Однак від початку війни судові органи розпочали працювати із певними труднощами, деякі з них змінили своє місцезнаходження або припинили роботу взагалі, також змінилась й територіальна підсудність справ. З огляду на це прийняття рішень щодо судового врегулювання спорів наразі суттєво ускладнюється. Незважаючи на все вище сказане, конфлікти існують і їх необхідно вирішувати. Тому сьогодні як ніколи постає актуальним питання про вирішення спорів в позасудовому порядку.

Ми не можемо заперечувати факту того, що війна породила нові конфлікти між громадянами нашої країни. Людина, якою б безконфліктною вона не була, не в змозі уникнути розбіжностей з оточуючими. Різниця в сприйнятті приводить до того, що люди не погоджуються один з одним.

Одним із альтернативних способів врегулювання спору є медіація.

Медіація – це позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою нейтральної сторони (медіатора) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів. [1] Наприкінці 2021 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про медіацію». Відтепер ця діяльність офіційно врегульована, а інтереси обох сторін захищені законодавством. Це дає можливість врегулювати спори, не звертаючись досуду та з найменшими ризиками і витратами.

Завдяки своїй гнучкості, медіація є тим ефективним інструментом пошуку порозуміння між сторонами. Головним чином завдяки тому, що порядок, місце (можливість проведення дистанційних бесід), тривалість та кількість зустрічей залежить від сторін. Якщо говорити про

переваги медіації, то варто відзначити, що характеризується високою ефективністю яка багато в чому залежить від медіатора. Його роль полягає в тому щоб за допомогою певних знань допомогти сторонам дійти консенсусу. [2, с. 33-34]

Особливості медіації, що вирізняють її з-поміж інших способів врегулювання спору:

1. Добровільність – кожна зі сторін добровільно обирає рішення щодо участі у переговорах і усвідомлює, що рішення може бути досягнуте тільки шляхом співробітництва; можливість припинення процесу на будь-якому етапі.

2. Конфіденційність – усе, що відбувається під час медіації не розголошується ні медіатором ні сторонами. Виняток становлять ситуації, коли сторони планують завдати шкоди собі чи комусь.

3. Нейтральність, незалежність та неупередженість – під час процесу медіатор не займає позицію однієї зі сторін, а в рівній мірі допомагає обом.

4. За допомогою медіації можна вирішувати будь-які спори: цивільні, сімейні, господарські, трудові, тощо.

5. Медіація заощаджує час, гроші та емоційні сили учасників спору. [3]

Медіацію можна назвати інструментом налагодження національного діалогу. Адже у зв'язку з воєнним станом більшість людей змушена була покинути свої домівки. У кожної людини та сім'ї свої правила, потреба та звички, які можуть не подобатися іншим людям, що може призвести до конфлікту. Вона дозволяє сторонам вийти нібито з безвихідної ситуації та продемонструвати високий рівень культури спілкування, зберегти ділові відносини, тощо. Тоді як після судового розгляду все закінчується розривом відносин між сторонами або іншими неприємними наслідками. [4, с. 136-137]

Підводячи підсумок, варто зазначити, що медіація як можливість альтернативного врегулювання спору в умовах воєнного стану відіграє важливу роль, адже дозволяє економити час та гроші, впливати на результат, залишити розгляд спору конфіденційним, зберігати відносини з партнером та багато інших переваг. У сьогоденних реаліях життя спори з контрагентами потрібно вирішувати мирним шляхом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про медіацію» від 15 грудня 2021 року № 1875-IX. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>

2. Подковенко Т. О. Медіація як один із альтернативних способів розв'язання конфліктів. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2009. Вип. 45. С. 31-38.

3. Сулейманова С. Р. Основні принципи медіації. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України) : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Гельветика, 2021. Т. 2. С. 578-582.

4. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України: навчальний посібник/ Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор. Лювів, 2021, 416 с.

Медведчук Тетяна Юрївна,

*студентка 4 курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри цивільного процесу
Павлова Ю. С.

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком війни на території нашої держави виникає багато спірних та невизначених питань, а саме: як укласти та розірвати різноманітні правовідносини в умовах воєнного стану? Зокрема, актуальним є питання розлучення в умовах сьогодення, адже не зважаючи на важку ситуацію в країні, шлюбні відносини, як і інші припиняють свого існування, але шлюб не завжди є ідеальним. Багатьом українцям довелося покинути місця свого проживання та виїхати за кордон, саме тому у даній статті пропоную з'ясувати питання розірвання шлюбу, у випадку, коли один із подружжя за кордоном.

Аналізуючи нормативно-правову базу, можемо зробити висновок, що не існує жодних обмежень на законодавчому рівні, а отже введення воєнного стану не стає перешкодою для вирішення питань про розлучення. Також, слід взяти до уваги добровільність шлюбу за його укладення, а отже, якщо особа розуміє, що він себе вичерпав та не бажання продовжувати шлюбні відносини, вона має право на такій же умові розірвати такий шлюб.